

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

D
Batch 2016-19

बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : डिसेंबर - २०२२

द्वितीय वर्ष

सत्र - ३

विषय:- बँकींग (भाग-१) (EC - 301)

दिनांक : २४/१२/२०२२

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
  २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
  ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.
  ४. आवश्यक तेथे पेन्सिलने आकृत्या काढा.

प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

(४०)

- १.१ इंग्लंडमधील बँकींगची उत्क्रांती स्पष्ट करा.
- १.२ भारतातील आधुनिक बँक व्यवसायाची उत्क्रांती स्पष्ट करा .
- १.३ मध्यवर्ती बँक म्हणजे काय? मध्यवर्ती बँकेची कार्ये व महत्त्व स्पष्ट करा.
- १.४ सहकारी बँकांचे वर्गीकरण आणि कृषी क्षेत्रातील सहकारी बँकेची भूमिका स्पष्ट करा.
- १.५ कृषी क्षेत्राला वित्तपुरवठा करण्यासाठी व्यापारी बँका कमीत कमी व्याज का आकारतात?
- १.६ भारतातील सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकाविषयी माहिती द्या.

प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(१०)

- २.१ घटक (एकावयवी) बँका म्हणजे काय? त्याचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा.
- २.२ राष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेतील सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकांची वैशिष्ट्ये आणि भूमिका स्पष्ट करा.
- २.३ व्यापारी बँकांची विविध कार्ये स्पष्ट करा.
- २.४ गुंतवणूक धोरण म्हणजे काय? गुंतवणूक धोरणाची महत्त्वाची तत्त्वे स्पष्ट करा.

प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(१०)

- ३.१ विकास बँका
- ३.२ संयुक्त भांडवली बँकांची वैशिष्ट्ये
- ३.३ बँकांकडून पतनिर्मिती
- ३.४ ताळेबंदाचे महत्त्व

Translation in English

Sub: Banking (Part-I) (EC-301)

Date : 24/12 / 2022

Marks : 60

Time : 10.00 am To 12.30 pm

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
- 4) Draw the diagram with pencil wherever necessary.
- 5) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.

Q.1. Answer the following questions in brief. (Any Four) (40)

- 1.1 Explain the evolution of banking in England.
- 1.2 Explain the evolution of modern banking business in India.
- 1.3 What do you mean by central bank? Explain the functions and importance of central bank.
- 1.4 Explain the classification of co-operative banks and role of co-operative bank in agriculture sector.
- 1.5 Why commercial banks take least interest for financing agriculture sector?
- 1.6 Give information about Public Sectors Bank in India.

Q.2. Answer the following questions in short. (Any Two) (10)

- 2.1 What do you mean by Unit banks? Explain its advantages and disadvantages.
- 2.2 Explain features and role of public sector banks in nation's economy.
- 2.3 Explain the different functions of commercial banks.
- 2.4 What do you mean by investment policy? Explain the important principles of investment policy.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 3.1 Development banks
- 3.2 Features of joint stock banks
- 3.3 Credit creation by banks
- 3.4 Importance of balance sheet